

МУНІЦИПАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Викладач: доктор філософських наук, доцент, Масюк Олег Петрович

Кафедра: соціальної філософії та управління, IV корпус, ауд. 315

E-mail: masiukoleg@znu.edu.ua

Телефон: 061-228-75-73

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення).

Освітня програма, рівень вищої освіти		Соціальна робота Бакалавр				
Статус дисципліни		Нормативна				
Кредити ECTS	5	Навч. рік	2021-2022 1 семестр.	Рік навчання - 2	Тижні	14
Кількість годин	150	Кількість змістових модулів¹		8	Лекційні заняття – 28 Практичні заняття – 28 Самостійна робота – 94	
Вид контролю	Іспит					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13079			
Консультації: особисті – вівторок з 12-00 до 13-00, IV к., ауд. 315, дистанційні – ZOOM за домовленістю.						

ОПИС КУРСУ

Метою курсу є формування компетенцій здобувачів вищої освіти щодо цілісного засвоєння та використання механізмів організації життєдіяльності територіального співтовариства в Україні, регулювання взаємодії його учасників на взаємовигідних засадах та контролю дотримання їх прав та обов'язків.

Даний курс орієнтований на сучасне розуміння муніципального менеджменту в контексті формування збалансованої системи надання муніципальних послуг. Це представлення ідей нового менеджериалізму на рівні місцевого самоврядування, додавання ринкових механізмів в процесу управління адміністративними одиницями країни.

Головний задум цього курсу лекцій полягає у систематизації та переосмисленні засад управління муніципальними утвореннями, виходячи з потреб сьогодення. При цьому головний акцент робиться на ефективності муніципального менеджменту для активізації життя на регіональному рівні.

Передбачається проведення циклу лекцій з викладенням основних ідей розвитку управління муніципальними утвореннями в контексті надання послуг населенню, описуються основні аспекти регулювання діяльності органів місцевого самоврядування.

Особлива увага приділяється аналізу муніципального обслуговування. Лекційний курс створює платформу для обговорення ефективного господарювання органів місцевого самоврядування, спрямованих на гармонізацію життя громади. Виконання групових практичних завдань та підсумкових проектів спонукає до розвитку навичок командної роботи, організаційних та лідерських якостей.

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможє:

- аргументовано представляти власну думку в рамках компетентної дискусії в процесі організації муніципального обслуговування;
- володіти навичками міжособистісної взаємодії, зокрема співпраці з клієнтом в процесі надання муніципальних послуг;
- демонструвати та застосовувати знання з теорії публічного управління в сфері муніципального менеджменту;
- здійснювати адміністрування процесу набору, відбору, просування та стимулювання персоналу муніципальної установи;
- здійснювати контроль за виконанням рішень та забезпеченням виконавчої дисципліни працівників органів державної влади та місцевого самоврядування.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани семінарських занять, методичні рекомендації до виконання самостійних дослідницьких завдань та творчих проектів розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13079>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи:

Критерії оцінювання теоретичного завдання:

4-3 бала – чітка повна змістовна відповідь на питання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, розуміння актуальних напрямків та методів муніципального менеджменту;

2-1 бал – змістовне доповнення.

Критерії оцінювання практичного завдання:

4-3 бала – відповідь показує належне володіння практичним методом дослідження, матеріал подається аргументовано, демонструється детальна обізнаність у напрямках муніципального менеджменту;

2 - 1 бал – поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел із муніципального менеджменту.

Підсумкові контрольні заходи:

Підсумковий контроль проводиться по закінченні вивчення курсу з метою оцінювання результатів засвоєння студентами навчальної дисципліни на завершальному етапі. Підсумковий контроль відбувається у формі комплексного іспиту, який складається з: 1) розгорнутої усної відповіді на 2 теоретичних питання; 2) виконання практичного завдання. Приклади практичних завдань: а) розкрийте організаційну структуру територіальної одиниці; в) опишіть актуальну модель мотивації представницького органу територіальної громади. За результатами іспиту здобувач вищої освіти може отримати 40 балів. З них 20 балів – за результатами відповіді на питання, 20 балів – за індивідуальне завдання. У якості індивідуального завдання студенти мають написати стислий конспект Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад». У цілому, вони можуть отримати 100 балів.

Критерії оцінювання відповіді на питання:

20-18 балів – повна змістовна відповідь на всі запитання, якісне оперування термінами та теоретичними джерелами, аргументованість відповіді, переконливе демонстрування знань по муніципальній менеджменту;

17-15 балів – повна змістовна відповідь на два завдання, в одному завданні є помилки в розумінні муніципальних послуг;

11-14 балів – неповні відповіді на всі питання, вільна орієнтація в основних засадах муніципального управління, помилки в розумінні його напрямків;

10-13 балів – неповні відповіді на два питання білету, обмежена орієнтація в основних засадах муніципального управління, помилки в розумінні його напрямків;

6-9 балів – часткові відповіді на питання білету, висвітлення базових понять муніципального менеджменту;

1-5 балів – короткі поверхові відповіді на окремі питання білету, нечіткі та помилкові визначення понять.

Критерії оцінювання індивідуального завдання:

20-18 балів – підготовлений конспект демонструє високий рівень знань щодо територіального об'єднання громад, а також цілісне бачення сучасного світу муніципального менеджменту;

17-15 балів – підготовлений конспект демонструє високий рівень знань щодо територіального об'єднання громад, а також достатнє розуміння основних аспектів муніципального менеджменту;

11-14 балів – підготовлений конспект демонструє середній рівень знань щодо територіального об'єднання громад, логічна послідовність викладення матеріалу деколи порушується;

10-13 балів – підготовлений конспект неповно розкриває розуміння механізму територіального об'єднання громад, логічна послідовність викладу матеріалу рецензії деколи порушується;

6-9 балів – підготовлений конспект носить незавершений характер, окремі елементи нових технологій муніципального управління описуються ізольовано та фрагментарно, логічна послідовність викладу матеріалу є нечіткою;

1-5 балів – підготовлений матеріал має фрагментарний характер, відтворюються окремі елементи муніципального управління.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)	3 (задовільно)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
Силабус навчальної дисципліни

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовий модуль 1	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 1	4%
	Есе.		
Змістовий модуль 2	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 2	4%
	Есе.	Тиждень 3	4%
Змістовий модуль 3	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 4	4%
	Класифікація органів місцевого самоврядування.	Тиждень 5	4%
Змістовий модуль 4	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 6	4%
	SWOT-аналіз.	Тиждень 7	4%
Змістовий модуль 5	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 8	4%
	Таблиця «Підсистеми територіального утворення».	Тиждень 9	4%
Змістовий модуль 6	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 10	4%
	Алгоритм методу «Монте-Карло».	Тиждень 11	4%
Змістовий модуль 7	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 12	4%
	Есе.	Тиждень 13	4%
Змістовий модуль 8	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 14	4%
	Есе.		4%
Підсумковий контроль (max 40%)			
Іспит		Сесія	20%
Захист індивідуального дослідницького завдання: Конспект Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад».			20%
Разом			100%

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1,2 Лекція 1	Муніципальний менеджмент у системі публічного управління.	Опитування (тестування).	4
		Есе.	
Змістовий модуль 2			
Тиждень 3, 4 Лекція 2	Інформаційні технології в муніципальному менеджменті.		
Тиждень 1, 2 Семинар 1	Муніципальне утворення як об'єкт управління.	Опитування (тестування).	4
		Есе.	4
Змістовий модуль 3			
Тиждень 5, 6 Лекція 3	Стратегічне управління розвитком муніципальних утворень.		
Тиждень 3,4 Семинар 2	Муніципальне утворення та муніципальні послуги.	Опитування (тестування).	4
		SWOT-аналіз.	4
Змістовий модуль 4			
Тиждень 7, 8 Лекція 4	Ситуаційне управління в муніципальному менеджменті.		
Тиждень 5,6 Семинар 3	Підсистеми муніципального менеджменту.	Опитування (тестування).	4
		Таблиця «Підсистеми територіального утворення».	4
Змістовий модуль 5			
Тиждень 9, 10 Лекція 5	Ризик-менеджмент на місцевому рівні.		
Тиждень 7, 8 Семинар 4	Організаційна структура управління територіями.	Опитування (тестування).	4
		Класифікація органів місцевого самоврядування.	4
Змістовий модуль 6			
Тиждень 11, 12 Лекція 6	Міське самоврядування і підприємство.		
Тиждень 9, 10 Семинар 5	Проектний менеджмент у муніципальному управлінні.	Опитування (тестування).	4
		Алгоритм методу «Монте-Карло».	4
Змістовий модуль 7			
Тиждень 13, 14 Лекція 7	Муніципальне управління у зарубіжних країнах.		
Тиждень 11, 12 Семинар 6	Процес прийняття управлінських рішень.	Опитування (тестування).	4
		Есе.	4
Змістовий модуль 8			
Тиждень 13, 14 Семинар 7	Управління муніципальним розвитком.	Опитування (тестування).	4
		Есе.	4

Підсумковий контроль (теоретичний і практичний)	Тестування за змістовими модулями. Підсумковий контроль на платформі Moodle	20
	Фінальний проект: Конспект Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад».	20

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Василенко В. А. *Ситуаційний менеджмент* : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2003. 285 с.
2. Воронкова В. Г. *Муніципальний менеджмент*: навч. посіб. Київ : ВД «Професіонал», 2004. 256 с.
3. Воронкова В. Г. *Управління людськими ресурсами : філософські засади* : навч. посіб. Київ : Професіонал, 2006. 440 с.
4. Євтушенко О. Н. *Муніципальний менеджмент* : підручник. Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. 404 с.
5. Коломоєць Т. О. *Адміністративне право України. Академічний курс* : підручник затв. МОНУ. Київ : Юрінком Інтер, 2011. 576 с.
6. Круш П. В. *Муніципальне управління*: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2006. 168 с.
7. Колодій А. М. *Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні* : підручник рек. МОНУ. Київ : Юрінком Інтер, 2003. 464 с.
8. Любченко П. М. *Муніципальне право* : підручник. Харків : Право, 2019. 512 с.
9. *Менеджмент громадських організацій: вибрані питання теорії та практики*: навч. посіб./ Балацький О.Ф., Теліженко О.М., Мішенін Є.В. та ін. Суми: Університетська книга, 2016. 366 с.
10. *Менеджмент для публічної влади: навчальний посібник/ за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. М.П. Бутка*. Ніжин: ТОВ «Аспект-Поліграф», 2011. 360 с.
11. Ткачук А. Ф., Наталенко Н. В. *Місцева ідентичність. Для територіальних громад і не тільки*. Київ: ТОВ «Видавництво «Юстон», 2020. 97 с.
12. Чернов С. І. *Конспект лекцій з дисципліни «Муніципальний менеджмент» для студентів бакалаврів усіх форм навчання спеціальності менеджмент*. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 50 с.
13. Фішер Р., Юри В., Паттон Б. *Шлях до так. Як вести переговори, не здаючи позицій*. Київ : Основи, 2016. 220 с.
14. Mintzberg H. *Structure in five: Designing Effective Organizations*. Washington: Pearson, 1993. 312 p.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ:

1. Куколевська Ж.Д. *Правові основи місцевого самоврядування* : навч.-метод. пос. для самот. вивч. дисц. Київ.: КНЕУ, 2004. 87 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Otelyanchik/0010406.pdf>. (дата звернення 03.09.2019).
2. Прієшкіна О.В. *Місьцеве самоврядування в Україні: правове регулювання безпосередньої демократії*: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів реком. МОНУ. Київ : Кондор, 2004. 336 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi45/0035103.pdf>. (дата звернення 03.09.2019).

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять обов'язкове, оскільки курс зорієнтовано на синтез актуальних теоретичних здобутків та практичних методів муніципального управління. Будь ласка, беріть участь у обговоренні! Вміння висловлювати свою думку максимально важливо для формування належних управлінських компетенцій у сфері місцевого самоврядування.

***Пропуски прийнятні лише з поважної причини.** Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).*

Політика академічної доброчесності

Кожний з учасників навчального процесу зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Не допускаються письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства. Використання будь-якої інформації має бути правильно оформлене з дотриманням авторських прав. Якщо ви не впевнені у наявності плагіату, то можете перевірити себе за допомогою програмного забезпечення UniCheck, яке є в наявності у науковій бібліотеці ЗНУ. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Студент має бути впевненим користувачем програмного комплексу Moodle, який знаходиться на сайті ЗНУ. Наявність та валідність паролю є обов'язковою вимогою для початку навчання. Електронні пристрої можна використовувати лише в рамках навчальної необхідності. Під час аудиторних занять необхідно переводити свої телефони, смартфони, планшети та розумні годинники у беззвучний режим. Вони можуть відволікати вас, викладача та ваших колег. Протягом заняття варто утримуватись від надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірки електронної пошти, соціальних мереж тощо.

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення надсилаються через старосту та розміщуються в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Електронна пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.

---

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (посилання на сторінку сайту ЗНУ)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvasik54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>